

SKOGBRUKET I VÅLER / ÅSNES

Resultater for 2021 og tilskuddssatser for året 2022

Inntil 30 % tilskudd til ungskogpleie i 2022

Ungskogpleie er et prioritert tiltak i alle kommunene i Glåmdalsområdet. Dette er nedfelt i tiltaksstrategien for Nærings- og miljøtilskudd for skogbruket i Glåmdalen 2020-23.

Ungskogpleie består av å løse opp i tette grupper, rydde lauv og avstandsregulere i den unge skogen (hkl. II). Gjennom god pleie av ungskogen legges grunnlaget for kvalitet og høy produksjon i mange år fremover, og større økonomisk utbytte ved avvirkning i framtida.

I 2021 ble det utført til sammen 10.175 daa ungskogpleie i Våler og Åsnes.

Tabell 1: Utført ungskogpleie i Våler og Åsnes de siste 8 år

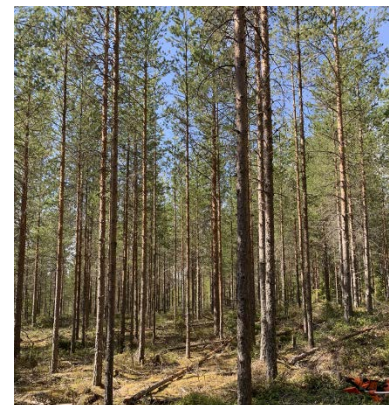
	Ungskogpleie	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Våler	Dekar	3311	3291	3026	3092	3272	3253	3851	4442
Våler	Kr/daa	418	413	379	344	338	309	342	317
Åsnes	Dekar	6864	10228	7559	5719	7513	8629	5580	7675
Åsnes	Kr/daa	417	415	417	368	369	340	353	357

Tabellen viser at nivået på ungskogpleie holder seg på et relativt jevnt nivå i Våler, mens det for Åsnes er nede på et lavt nivå. For begge kommuner burde nivået ligge høyere.

Forhåndsrydding

I bestand som har nådd en høyde på mer enn 8 meter, vil ryddeinngrep bli definert som forhåndsrydding. En forhåndsrydding gjør at første gangs tynning ofte kan utsettes noen år. Det gir større gjennomsnittlig dimensjon på tynningsuttaket, og det gjør tynningen vesentlig enklere med dertil lavere driftskostnader. Forhåndsrydding før tynning kan dekkes med skogfondsmidler, men er ikke tilskuddsberettiget.

Tabell 2: Utført forhåndsrydding før tynning i Våler og Åsnes de siste 8 år

	Forhåndsrydding	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Våler	Dekar	1748	2249	1835	2712	2186	3786	3509	1829
Våler	Kr/daa	311	302	301	281	268	296	234	388
Åsnes	Dekar	3455	7532	5203	4999	6832	6136	6254	7082
Åsnes	Kr/daa	297	331	295	260	243	250	228	255

Tallene for både Våler og Åsnes ligger lavere enn noen gang siden 2014.

Inntil 20 % tilskudd til markberedning i 2022

Markberedning er et godt hjelpetiltak for satsing på naturlig foryngelse, og også et godt tiltak før planting av gran/furu. Markberedning før planting av gran kan være en god investering for å minske avgangen etter gransnutebillenes herjinger.

Tabell 3: Utført markberedning i Våler og Åsnes de siste 8 år

	Markberedning	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Våler	Dekar	3255	2640	2481	2549	1523	3335	2833	2424
Våler	Kr/daa	434	388	364	361	362	334	292	252
Åsnes	Dekar	4046	4902	3274	2876	1501	2261	2581	3063
Åsnes	Kr/daa	446	397	349	345	330	310	304	277

Tilskudd til nyplanting – klimatilskudd (tettere planting)

Tilskudd til tettere planting skal gjennom optimal utnyttelse av produksjonsevnen bidra til økt binding av CO₂. Det vil nesten alltid gå ut noen planter de første årene pga gransnutebiller, frost, tørke eller andre forhold. Det oppfordres derfor sterkt til at det bestilles og plantes slik at maksimalt tilskudd oppnås ut fra de forskjellige bonitetene. Ei hogstflate må i henhold til skogloven være tilfredsstillende forynget innen 3 år etter hogst.

Tabell 4:

Det gis 60 % tilskudd til «tettere planting» på inntil 50 planter pr. dekar ut fra et fastsatt bonitetsavhengig minimumsantall:

Bonitet	Minimum plantetall pr. daa (uten tilskudd)	Tilskuddsintervall uten markberedning	Tilskuddsintervall med markberedning
26	220	220-270	198-248
23	220	220-270	198-248
20	200	200-250	180-230
17	180	180-230	162-212
14	160	160-210	144-194
11	130	130-180	117-167
8	100	100-150	90-140

Tabell 5: Utført nyplanting i Våler og Åsnes de 8 siste år

	Nyplanting	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Våler	Dekar	2497	3.973	1.394	2.333	2.869	3.885	1.384	1.674
Våler	Antall/daa	214	210	207	205	199	193	190	196
Våler	Kr/daa	1.020	1.022	925	893	830	805	799	810
Åsnes	Dekar	3626	3.758	5.066	2.793	2.808	2.584	2.635	2.621
Åsnes	Antall/daa	208	209		204	209	206	194	189
Åsnes	Kr/daa	1.063	1.035	963	935	888	862	796	775

Det er gledelig å se at antallet planter/daa ligger høyt i begge kommunene. Dette kan nok i stor grad tilskrives tilskuddet til tettere planting.

30% Tilskudd til suppleringsplanting (klimatilskudd)

Året etter at det er plantet, er det viktig å gå over plantefeltene for å se hvordan tilslaget har blitt. Det gis tilskudd til suppleringsplanting i etablerte plantefelt og naturlig foryngelse med for lav tetthet slik at produksjonsmuligheten utnyttes. Det gis 30 % tilskudd til suppleringsplanting uavhengig av hvor mange planter som suppleres inn. Det er krav om at plantetettheten etter supplering tilfredsstillende fastsatte minimumstallet pr. dekar ved tettere nyplanting (se tabell 4 over – «Minimum plantetall pr. dekar»). Utviklingsdyktige planter av ønsket treslag med en innbyrdes avstand på minst 1 m som vil inngå i framtidsbestanden kan telles med når plantetetthet etter supplering vurderes.

Bilde: Plante med gnageskader

Tabell 6: Suppleringsplanting i Våler og Åsnes de siste 8 år.

	Nyplanting	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Våler	Antall planter	15.175	73.720	20.140	3.000	24.360	17.150	12.160	2.500
Åsnes	Antall planter	24.698	40.750	42.234	2.820	36.220	13.650	8.060	16.821

Nivået på suppleringsplanting ligger lavt, og sannsynligvis vesentlig lavere enn behovet.

Det ville vært interessant å innhente tall for plantetetthet på ett år gamle plantefelt for å tallfeste behovet for supplering, og i hvor stor grad klimatilskuddet for supplering, gir ønsket effekt.

Såing

Markberedning og såing er en foryngelsesmåte, hovedsakelig i furuskog, som i våre områder ofte gir gode resultater. Dette er en tradisjonell foryngelsesmåte i Solør langt tilbake i tid. Nå blir det meste sådd direkte sammen med markberedninga. Vi ser en tendens til økende mengde såing i Våler og Åsnes.

Tabell 7: Såing i Våler og Åsnes de siste 8 år.

	Såing	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Våler	Antall dekar	515	371	419	393	370	534	318	100
Åsnes	Antall dekar	1.091	884	547	0	479	379	492	771

Vi ser en solid økning i areal som er sådd i begge kommuner i 2021

50% Tilskudd til gjødsling (klimatilskudd)

Tilskudd til skogsgjødsling ble innført i 2016. Skogbruket i Våler og Åsnes har respondert godt på innføringen av tilskuddet. Gjødsling av skog vil normalt øke den årlige produksjonen på arealet med ca. 0,15 m³ /dekar i 6-8 år framover. Det gis fra 2022 50 % tilskudd til gjødsling. Det må foreligge regning/faktura som dokumenterer utført gjødsling. Areal/bonitet, gjødselmengde og vegetasjonstype pr. felt må oppgis sammen med kartutsnitt som viser beliggenheten av det aktuelle feltet. Frist for å levere søknad til kommunen er 15. september.

Tabell 8: Gjødsling av skog i Våler og Åsnes de siste 8 år.

	Gjødsling	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Våler	Antall dekar	1.700	1.610	584	1.266	3.733	6.816	0	0
Åsnes	Antall dekar	3.829	2.564	2.571	1.868	3.533	6.984	284	0

Avvirkning

Det avvirkes årlig ganske jevnt i både Våler og Åsnes. Planavdelingen i Glommen Mjøsen skog har beregnet at det i Åsnes avvirkes ca 85% av tilveksten mens det i Våler avvirkes ca 90% av tilveksten.

Tabell 9: Avvirkning i Våler, siste 8 år

Avvirket	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Totalt m ³	158.525	127.738	128.744	144.774	161.762	167.411	160.078	150.487
Brutto verdi, kr	73,1 mill	48.9 mill	59,3 mill	59,8 mill	55,0 mill	55,6 mill	55,9 mill	55,3 mill
Brutto kr/m ³	461	383	461	413	340	332	349	368

Tabell 10. Avvirkning i Åsnes, siste 8 år

Avvirket	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Totalt m ³	302.177	273.172	273 757	297 691	277 301	203 918	219 371	226 769
Brutto verdi, kr	138,0 mill	111,3 mill	127,0 mill	125,2 mill	103,0 mill	70,8 mill	78,4 mill	85,7 mill
Brutto kr/m ³	457	407	464	421	371	347	357	378

Tabellen viser høy avvirkning og en «all time high» bruttoverdi på til sammen 211 mill kroner for begge kommunene sammen. Det har vært hyggelige tømmerpriser i 2021, og prisene er ut til å holde seg høye i 2022.

Skogbruket betyr svært mye for de to kommunene, og alle virkemidler som kan bidra til en fortsatt robust næring bør utnyttes maksimalt.

Oppsummering tilskudd skogkultur for 2022:

- Tilskudd Ungskogpleie *inntil* 30 %
- Tilskudd Markberedning *inntil* 20 %
- Tilskudd Nyplanting 60 % på de 50 siste plantene
- Tilskudd suppleringsplanting 30%
- Tilskudd gjødsling 50 %

Våler/Åsnes, 05.04.2022

Dag Kjetil Gjerdrum, rådgiver
Landbrukskontoret for Våler og Åsnes

(alle bilder tatt av forfatteren)